

Writing Movement -hankeraportti

Tanssin Liikekieli ry/ Tanssin verkkolehti Liikekieli.com

2014

Liikekieli.com **keöja**

Taiteen edistämiskeskus
Centret för konstfrämjande
Arts Promotion Centre Finland

norden

Kulturkontakt Nord
Nordisk Kulturfond

SISÄLLYS

- 1. TANSSIN VERKKOLEHTI LIIKEKIELI.COMIN SUOMESSA KOORDINOIMA WRITING MOVEMENT -HANKE s. 3**
- 2. HANKKEEN TAVOITTEET s. 4**
- 3. HANKKEEN TOTEUTUSAIKATAULU s. 4**
- 4. HANKKEEN KANSAINVÄLISYYS s. 4**
- 5. PANEELIKESKUSTELUT NYKYTANSSIFESTIVAALIEN YHTEYDESSÄ s. 5**
- 6. PANEELIKESKUSTELUJEN AIKATAULU, PAIKKAKUNNAT JA TEEMAT s. 6**
- 7. PANEELIKESKUSTELUISSA TANSSIN KENTTÄÄ ERITYISESTI PUHUTTANEET AIHEET s. 8**
- 8. TANSSIKIRJOITTAJILLE JA -TAITEILJOILLE SUUNNATTU KIRJOITUSTYÖPAJA s. 9**
- 9. KIRJOITUSTYÖPAJAN TYÖSKENTELYMUOTO s. 10**
- 10. KIRJOITUSTYÖPAJAN TAPAAMISKERTOJEN TEEMAT, VIERAILIJAT JA KIRJOITUSTEHTÄVÄNANNOT s. 10**
- 11. KANSAINVÄLINEN SEMINAARIPÄIVÄ: TEXT AND DANCE – CASE STUDIES IN DANCE WRITING s. 11**
- 12. SEMINAARIPÄIVÄN OHJELMA s. 11**
- 13. SEMINAARIN KANSAINVÄLISET PUHUJAVIERAAT s. 12**
- 14. WRITING MOVEMENT -HANKKEEN TYÖNTEKIJÄT s. 13**
- 15. HANKKEEN TIEDOTUS JA MEDIANÄKYVYYS s. 13**
- 16. HANKKEEN TALOUS s. 13**
- 17. HANKKEEN DOKUMENTOINTI s. 14**
- 18. OSALLISTUJAPALAUTE s. 14**
- 19. HANKKEEN EVALUOINTI s. 15**
- 20. LOPPUPÄÄTELMÄT s. 16**

1. TANSSIN LIIKEKIELI RY:N/ VERKKOLEHTI LIIKEKIELI.COMIN SUOMESSA KOORDINOIMA WRITING MOVEMENT -HANKKE

Tanssin verkkolehti Liikekieli.com sai syksyllä 2011 Tanssin Tiedotuskeskukselta kutsun yhteispohjoismaiseen ja -baltialaiseen hankkeeseen nimeltä Writing Movement. Hanke on osa Baltian ja pohjoismaiden nykytanssin ammattilaiskentän verkostoitumista edistävää laajempaa Kedja-hanketta. Writing Movement -hankkeen tarkoituksena on ollut edistää tanssista kirjoittamisen tasoa, tapoja ja muotoja, luoda yhteistyötä eri tanssin toimijoiden välillä sekä herättää keskustelua tanssitaiteen kentällä niin kohdemaissa kuin kansainvälisestikin. Hankkeen tavoitteet olivat alusta alkaen hyvin yhtenevät verkkolehden omien toimintatavoitteiden kanssa, joten hankkeen katsottiin olevan samalla myös erinomainen mahdollisuus vahvistaa ja kehittää verkkolehden toimintaa.

Liikekieli.com on ollut ainoa suomalainen partneri Writing Movement -hankkeessa, tosin yhteistyössä Tanssin Tiedotuskeskuksesta saadun asiantuntija-avun turvin. Muut hankkeen partnerit ovat Dance Information Norway (hankkeen pääjärjestäjä), New Baltic Dance -verkkolehti (Liettua), Dansbyrån (Ruotsi), Dance LV Journal -verkkolehti (Latvia), Estonian Dance Artists Union (Viro), Iceland Art Academy (Islanti) ja Dansehallerne (Tanska).

Writing Movement -hanketta Suomessa tukivat EU:n kulttuuriohjelma, Kulturkontakt Nord, Suomen Kulttuurirahaston päärahasto ja Taiteen Edistämiskeskus /Tanssitaidetoimikunta. Tanssin verkkolehti Liikekieli.comin perustoiminta puolestaan rahoitetaan Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämällä kulttuurilehtituella sekä verkkolehden mainosbannerituloilla.

Writing Movement -hanke oli Liikekieli.comin ensimmäinen avaus kansainvälisyyteen; verkkolehti on tätä ennen panostanut suomalaisen tanssitaiteen edistämiseen vain Suomen rajojen sisäpuolella. Ottaen huomioon kansainvälisen kiertuetoiminnan tärkeyden suomalaisten nykytanssiteosten elinkaaren pidentämiseksi sekä tanssitaiteilijoiden jo tapahtuvan laajan liikkuvuuden eri puolilla maailmaa koimme, että oli korkea aika kartoittaa verkkolehden mahdollisuuksia myös kansainvälisenä kurkistusikkunana suomalaiseen tanssiin ja siihen, miten siitä maassamme kirjoitetaan.

Suomessa hanke toteutettiin kolmessa osassa: paneelikeskustelujen sarjana kahdeksalle maamme nykytanssifestivaalille, kirjoitustyöpajana sekä Helsingissä pidettynä kansainvälisenä seminaaripäivänä.

Hankkeen suunnittelu alkoi syksyllä 2011. Apurahat hankkeelle haettiin vuonna 2012. Liikekieli.comin osuus hankkeesta toteutettiin pääosin vuoden 2013 aikana päättyen tammikuussa 2014. Writing Movement -hanke jatkuu Suomessa vielä Kedja Mariehamn -tapaamisessa Ahvenanmaalla elokuussa 2014. Hankkeen siellä tapahtuvan osan koordinoinnista ja toteutuksesta vastaa Tanssin Tiedotuskeskus.

2. HANKKEEN TAVOITTEET

Hankkeen tavoitteena oli edistää tanssista kirjoittamisen tasoa, tapoja ja muotoja, luoda yhteistyötä tanssin eri toimijoiden välillä sekä herättää keskustelua tanssitaiteen kentällä niin hankkeen kohdemaissa kuin kansainvälisestikin.

Verkkolehdi halusi hankkeen avulla vaikuttaa erityisesti seuraaviin suomalaista nykytanssikenttää puhutteleviin kysymyksiin: tiedonkulkuun ja keskustelumahdollisuuksiin tanssin ja siitä kirjoittamisen suhteesta – myös eri puolella Suomea toimivien tanssin ammattilaisten välillä –, laatukseskustelun puutteeseen sekä uuden yleisön tavoittamismahdollisuuksiin.

Nykytanssista laajasti kirjoituksia julkaisevana median Liikekieli.com pyrki tällä hankkeella erityisesti luomaan mahdollisuuksia keskustelun herättämiseen tanssista työkseen kirjoittavien ja tanssitaiteilijoiden välillä. Fokuksessa oli selvittää, mitkä seikat nykytanssissa ja siitä kirjoittamisessa ovat Suomessa päivänpolttavia kysymyksiä juuri nyt. Lisätavoitteena oli yhtäältä Liikekieli.comin toiminnan kehittäminen näiden kokemusten ja saadun tiedon pohjalta, toisaalta myös saada taiteilijoita, lukijoita ja kirjoittajia kiinnostumaan Liikekielen toimintaan osallistumisesta.

Tavoitteiksi asetettiin myös Liikekieli.comin toiminnasta maanlaajuisesti tiedottaminen ja verkkolehden näkyminen nykytanssikentällä ja kirjoittajien parissa ympäri Suomen. Liikekieli halusi laajentaa tarjontaansa kattamaan valtakunnallisesti kaikkien tanssin aluekeskusten toiminta-alueet. Yksi tavoite oli kiinnittää huomiota siihen, mitä erityisosaamista tanssista kirjoittaminen vaatii sekä tarjota sitä lisääviä konkreettisia työkaluja. Halusimme nähdä uusia tapoja kirjoittaa tanssitaiteesta ja olla avoimia innovatiivisuudelle muun muassa käymällä kriittistä keskustelua kritiikki-instituutiosta hankkeen aikana pidetyissä keskusteluissa.

3. HANKKEEN TOTEUTUSAIKATAULU

Hanke toteutettiin vuonna 2013. Suomessa hanke koostui kolmesta eri osiosta:

- kahdeksalle Suomen nykytanssifestivaaleille levittäytyneestä paneelikeskustelujen sarjasta, joka sijoittui aikavälille helmikuu 2013 – marraskuu 2013
- tanssitaiteilijoille ja kirjoittajille tarkoitettu kirjoitustyöpajasta, joka ajoittui aikavälille syyskuu 2013 – joulukuu 2013, ja lisäksi viimeinen kokoava kerta pidettiin tammikuussa 2014
- sekä Helsingissä pidetystä kansainvälisestä seminaaripäivästä, joka pidettiin marraskuussa 2013.

4. HANKKEEN KANSAINVÄLISYYS

Hankkeen kaikki partnerit Pohjoismaista ja Baltiasta ovat tavanneet yhteisten suunnittelupalaverien merkeissä yhteensä viisi kertaa: syyskuussa 2012 Tallinnassa, joulukuussa

2012 Helsingissä, kesäkuussa 2013 Klaipedassa, lokakuussa 2013 Riikassa ja helmikuussa 2014 Tukholmassa. Partnerit tulevat jakamaan kokemuksiaan hankkeesta vielä kesäkuussa 2014 Maarianhaminassa ja lokakuussa 2014 Reykjavikissa.

Kokouksissa on aina ollut läsnä Liikekieli.comin päätoimittaja Veera Lamberg.

Hankkeen kansainvälisyyteen on oleellisesti kuulunut, että jokainen partneri on kutsunut oman maansa Writing Movement -tapahtumiin vähintään kolme pohjoismaista tai baltialaista vierasta tai puhujaa. Tämä kansainvälinen osuus toteutui Suomessa Helsingissä järjestetyssä kansainvälisessä seminaaripäivässä marraskuussa 2013.

Lokakuussa 2013 järjestimme kaikille maille yhteisen haun tanssiartikkeleille, joiden kirjoittajille tarjottiin kirjoittajastipendejä yhteisestä Kedjan Writing Movement -rahoituksesta. Saimme yhteensä 47 artikkeliehdotusta, joista 20 valittiin ja niiden kirjoittajille myönnettiin apuraha artikkelin kirjoittamista varten. Valinnat tehtiin partnereiden yhteisessä kokouksessa Riikassa lokakuun lopussa 2013. Kaksi suomalaista kirjoittajaa sai apurahan.

Artikkelihaun tarkoituksena oli mahdollistaa uusien tanssiartikkelien syntyminen sekä innostaa myös uusia kirjoittajia kirjoittamaan tanssista. Jokainen hankkeen partneri kontaktoi maansa medioita ja tarjosi artikkeleita julkaistaviksi – näin pyrimme saamaan tanssille ja tanssikirjoittamiselle lisää näkyvyyttä ja lukijoita. Suomesta mukana on neljä eri mediaa, mutta yhtään julkaisupäätöstä ei ole vielä tehty (artikkelit valmistuivat vasta helmikuussa 2014 ja olivat päätoimittajien luettavissa maaliskuun alussa). Ne artikkelit, joita ei julkaista muissa medioissa syksyyn 2014 mennessä, julkaistaan Liikekieli.comissa ja muissa hankkeen partnereiden ylläpitämissä medioissa loppuvuodesta 2014.

Helmikuun 2014 kokouksessa päätimme julkaista Writing Movement -hankkeesta englanninkielisen päätösjulkaisun, jossa artikkelihaun parhaat artikkelit julkaistaan sekä jokaisen maan omien työpajojen ja seminaarien antia esitellään. Päätösjulkaisu on suunniteltu valmistuvaksi vuoden 2014 loppuun mennessä.

Kedja Writing Movement -hankkeen omat, kaikille osallistujamaille yhteiset englanninkieliset nettisivut löytyvät osoitteesta www.writingmovement.com.

5. PANEELIKESKUSTELUTILAISUUDET NYKYTANSSIFESTIVAALIEN YHTEYDESSÄ

Liikekieli.com toteutti paneelikeskustelumutoisen tilaisuuden vuoden 2013 kahdeksan kotimaisen nykytanssifestivaalin yhteydessä. Pää tavoitteina kaikissa keskusteluissa oli tanssitaiteilijoiden sekä tanssista kirjoittavien henkilöiden kohtaamisen mahdollistaminen yhteisen aiheen äärellä sekä tanssikentän kommunikointitarpeiden täyttäminen. Punaisena lankana kaikissa keskusteluissa kulki tanssin ja kirjoittamisen suhteen nostaminen keskusteluun kullakin paikkakunnalla hieman eri näkökulmasta. Järjestäjinä pyrimme aktivoimaan kunkin maantieteellisen alueen tanssitaiteilijat ja alueen valtalehden tanssikirjoittajat keskusteluun sekä kuulemaan alueen tanssitoimijoita ajankohtaisen ja mielipiteitä herättävän keskusteluaiheen valinnassa.

Liikekieli.com toteutti keskustelut yhdessä festivaalien sekä tanssin aluekeskusten kanssa. Samalla Liikekieli.com tiedotti omasta toiminnastaan ja innosti uusia mahdollisia kirjoittajia osallistumaan verkkolehden sisällöntuotantoon ja yhdistyksen toimintaan. Writing Movement -paneelikeskustelut pidettiin kaikkien tanssin aluekeskusten alueilla, ja näihin yleisölle avoimiin, maksuttomiin keskusteluihin osallistui kaiken kaikkiaan noin 140 henkeä.

Paneelikeskustelu Kokkolassa 25.2.2013.

6. PANEELIKESKUSTELUJEN AIKATAULU, PAIKKAKUNNAT JA TEEMAT

Kokkolan keskustelu toteutettiin **Kokkolan Talvitanssit –festivaalilla** 25.2.2013 klo 16-18. Aiheena Kokkolan kaupunginkirjastossa oli: TARVITAANKO TANSSIKIRJOITTAMISTA? Keskustelun alusti kirjailija, kriitikko **Hannele Jyrkkä**. Muina panelisteina olivat Keskipohjanmaa -lehden kulttuuritoimituksen esimies Tiina Ruotsala ja tanssikriitikko, tanssipedagogi Raija Ilo. Keskustelua veti Liikekieli.comin päätoimittaja Veera Lamberg. Osallistujia oli 32.

Tampereella keskusteltiin **Tanssivirtaa Tampereella –festivaalilla** 16.4.2013 klo 16.30-18.30, Hällä-näyttämön pienessä salissa. TANSSIKIRJOITTAMISEN TULEVAISUUS – MITÄ TANSSIKENTTÄ ODOTTAA TANSSISTA KIRJOITTAMISELTA? -aiheisen keskustelun alustivat omilla puheenvuoroillaan tanssija-koreografi **Samuli Roininen** sekä esittävän taiteen ammattilainen, tanssikirjoittaja Jenni Sainio. Muina panelisteina olivat Aamulehden tanssikriitikko Merja Koskiniemi, tanssitaiteilija-tutkija Maija Ikonen sekä tutkija Jaana Parviainen. Keskustelua veti Liikekieli.comin päätoimittaja Veera Lamberg. Osallistujia oli 8.

Kuopio Tanssii ja Soi -festivaalin & Paikallisliike -festivaalin kanssa yhteistyössä toteutettu keskustelu Kuopiossa pidettiin 16.6.2013 klo 12-16 Sotkulla. Otsikkona oli: KIRJOITTAMISEN ROOLI TANSSITAITEESSA. Keskustelun alustivat puheenvuoroillaan tanssitaiteilija, kuraattori **Johanna Tuukkanen** sekä toimittaja **Hannele Jyrkkä**. Muina panelisteina olivat Teatteri&Tanssi -lehden toinen päätoimittaja Minna Tawast, Tanssin Tiedotuskeskuksen tiedottaja, kriitikko Piia Ahonen sekä koreografi-tanssiopettaja-tutkija Isto Turpeinen. Keskustelun vetäjänä sekä paneelin jälkeisen kirjoitus-workshopin ohjaajana toimi toimittaja Raisa Rauhamaa. Keskustelu järjestettiin yhteistyössä Itäisen tanssin aluekeskuksen kanssa. Osallistujia oli 22.

Tanssikirjoittamisen workshopissa tehtiin kirjoitusharjoitus vapaavalintaisesta Kuopio Tanssii ja Soi -festivaalin tanssiteoksesta. Tehtävänä oli kirjoittaa lyhyt rajattuun merkkimäärään sidottu teksti nähdystä teoksesta. Tekstien pohjalta keskusteltiin tanssikirjoittamisen ominaislaadusta ja erityispiirteistä.

Pyhäjärvellä Täydenkuun tanssit –festivaalilla keskusteltiin 24.7.2013 klo 15-17 Hotelli Pyhäsalmissa otsikolla MITÄ TANSSIKRITIIKIN JÄLKEEN?. Työpajamuotoisen keskustelun vetäjänä toimi esittävän tanssin ammattilainen, tanssikirjoittaja Jenni Sainio. Keskusteluun osallistui 11-henkinen ryhmä nykytanssin ammattilaisia.

Oulun OuDance –festivaalilla keskustelu pidettiin 14.9.2013 klo 17-19. Kulttuuritalo Valveessa aiheena oli: TANSSIKIRJOITTAMINEN NYT JA TULEVAISUUDESSA. Alustajana oli tanssiin erikoistunut kulttuuritoimittaja **Hannele Jyrkkä**. Muina panelisteina olivat fyysisen teatterin tekijä, buto-tanssija Liana Potila sekä tanssitaiteilija, kriitikko, kirjailija Outi Kallas. Keskustelua veti Liikekieli.comin päätoimittaja Veera Lamberg. Keskustelu toteutettiin yhteistyössä Jojo - Oulun Tanssin Keskuksen kanssa. Osallistujia oli 19.

Jyväskylässä keskusteltiin Tanssin Aika –festivaalin yhteydessä 26.9.2013 klo 16-18, Jyväskylän Kaupunginteatterin lämpiössä. TANSSIKIRJOITTAMINEN NYT JA TULEVAISUUDESSA -otsikoidun keskustelun alusti Teatteri&Tanssi -lehden toinen päätoimittaja **Minna Tawast**. Muina panelisteina olivat Savon Sanomien kriitikko Maija-Liisa Westman, yliopistonopettaja Mariana Siljamäki sekä tanssitaiteilijat Helena Ratinen, Jaakko Nieminen ja Jarkko Lehmus. Keskustelua veti Liikekieli.comin päätoimittaja Veera Lamberg. Keskustelu toteutettiin yhteistyössä Sisä-Suomen tanssin aluekeskuksen kanssa. Osallistujia oli 11.

Helsinkiin keskustelu toteutettiin Liikkeellä marraskuussa –festivaalille 9.11.2013 klo 16.30-18.30, Kulttuurikeskus Stoaan Café Stoaan. Aiheena oli: TANSSISTA KIRJOITTAMISEN SUHDE NYKYTEATTERISTA KIRJOITTAMISEEN. Keskustelun alustivat Teatteri&Tanssi -lehden toinen päätoimittaja **Minna Tawast** sekä muun muassa Helsingin Sanomiin kirjoittava kriitikko, toimittaja **Maria Säkö**. Panelisteina olivat Liikkeellä marraskuussa -festivaalin toinen taiteellinen johtaja Mikael Aaltonen, tanssitaiteilija Veli Lehtovaara sekä taiteilija, kriitikko, esitystaideryhmä Oblivian taiteellinen johtaja Annika Tudeer. Keskustelua veti Liikekieli.comin päätoimittaja Veera Lamberg. Osallistujia oli 17.

Turussa Uuden tanssin ja esitystaiteen XS-festivaalilla 30.11.2013 klo 17.00-18.45 pidetty keskustelu päätti paneelikeskustelujen sarjan. Nykytaideta Kutomossa keskusteltiin otsikolla:

TANSSIN SANOITTAMISESTA. Keskustelun alusti tanssipedagogi, tutkija, Teatterikorkeakoulun Esittävien taiteiden tutkimuskeskuksen yliopistonlehtori, FT **Kai Lehikoinen** lähtökohtanaan kirjoittamansa vastavalmistunut Tanssi sanoiksi -teos. Muina panelisteina olivat Turun Sanomien tanssikriitikko Kaisa Kurikka, performanssin läänintaiteilija Leena Kela sekä tanssitaiteilijat Satu Tuittila ja Heli Meklin. Keskustelua veti Liikekieli.comin päätoimittaja Veera Lamberg. Osallistujia oli 13.

Jyväskylän keskustelu Jyväskylän Kaupunginteatterin lämpiössä 26.9.2013.

7. PANEELIKESKUSTELUISSA TANSSIN KENTTÄÄ ERITYISESTI PUHUTTANEET AIHEET

Paneelikeskustelut olivat iso osa hanketta, sen laajimmalle levittäytynyt osa. Kiinnostavaa ja merkillepantavaa oli huomata miten kritiikki-instituutio nousi puheeksi yhä uudelleen ja uudelleen jakaen taiteilijoiden ja kirjoittajien mielipiteitä laidasta laitaan, oli keskustelun varsinainen pääaihe mikä tahansa. Myös kirjoittajan kompetenssin ja ammattitaidon käsitettä, tanssin erityispiirteitä taidemuotona sekä kulttuurijournalismin ja median nykytilaa ruodittiin laajasti. Vaatimus kirjoittajien osaamista kohtaan osoittautui kovaksi: yhä pirstaloituvamman nykykentän ajankohtaisen tuntemuksen lisäksi kirjoittajalla tulisi olla myös vankkaa tanssihistoriallista tietotaitoa. Kaikki keskusteluihin osallistuneet ammattipositioon katsomatta toivoivat lisää dialogia aiheen äärellä, ajan ollessa nyt toteutetuissa keskusteluissa rajallinen.

Liikekieli.comin toiminnan ja näkyvyyden kannalta oli hyvin merkittävää, että hankkeessa tehtiin yhteistyötä useiden tanssin aluekeskusten kanssa ja jalkauduttiin niiden kaikkien toimialueille.

Jokaisesta paneelikeskustelusta on julkaistu suomenkielinen kooste Liikekieli.comissa sekä englanninkielinen kooste hankkeen kansainvälisillä sivuilla, jotka löytyvät osoitteesta www.writingmovement.com.

8. TANSSIKIRJOITTAJILLE JA -TAITEILJOILLE SUUNNATTU KIRJOITUSTYÖPAJA

Toinen osa hanketta oli kirjoittajille ja tanssitaiteilijoille suunnattu kuukausittain, viiden kuukauden ajan kokoontunut kirjoitustyöpaja. Kirjoitustyöpajassa syvennyttiin tanssitaiteen moninaisuuteen kirjoittamisen ja eri vierailijoiden tuomien näkökulmien kautta. Työpajan ohjasi toimittaja **Raisa Rauhamaa**. Työpajan tavoitteena oli kirjoittaa tanssista usean eri tehtävänannon kautta jakaen omia tekstejä muiden osallistujien luettavaksi. Yhtä lailla tavoitteena oli luoda keskustelua kirjoittajien ja taiteen tekijöiden välille, saada kriittistä ja rakentavaa palautetta sekä tuottaa uusia tekstejä julkaistavaksi Liikekieli.comiin.

Työpaja pyrki kannustamaan ammattikirjoittajia ja taiteilijoita yhä vapaampaan ja vuorovaikutteisempaan keskusteluun suomalaisesta tanssitaiteesta sekä siihen, että tämä keskusteleavuus näkyisi myös julkaistavissa teksteissä. Tärkeänä tavoitteena oli myös herättää ja hioa kirjoittajien ilmaisullisia ja luovia kirjoitusmetodeita. Maassamme ei vielä ole kuin kourallinen tanssikirjoittajia; kirjoitustyöpaja toimi foorumina, jossa paneutua hiomaan kirjoittamisen ymmärrettävyyttä, asiantuntemusta ja laatua. Yhtälailla työpaja antoi välineitä tanssitaiteilijoille sanallistaa omaa työtään kannustaen heitä kirjoittamiseen osana taiteellista työprosessia, avaamaan näkökulmia työskentelyynsä julkaistavina artikkeleina sekä jakoi eväitä selkokielistä tanssia muun muassa apurahahakemuksiin.

Kirjoitustyöpajaan järjestettiin avoin haku toukokuussa 2013. Hakijan tuli lähettää Liikekieli.comiin vapaamuotoinen hakemus, CV ja tekstinäyte. Hakemuksia tuli reilut 20, ja hakijoiden taso oli korkea. Valinnan tekivät Liikekieli.comin päätoimittaja Veera Lamberg, Writing Movement -hankkeen koordinaattori Jenni Sainio sekä kirjoitustyöpajan vetäjä, toimittaja Raisa Rauhamaa. Rauhamaa on tanssiin erikoistunut kulttuuritoimittaja. Hänellä on myös laajaa opetuskokemusta muun muassa Teatterikorkeakoulusta opetettuaan siellä tanssianalyysia.

Työpajaan tuli valituksi 12 osallistujaa, joista 11 jatkoi työpajan loppuun saakka. Tasan puolet heistä oli ensisijaisesti tanssitaiteilijoita ja puolet kirjoittajia: tanssin tuottajia, kriitikoita, toimittajia ja tutkijoita.

Kirjoitustyöpajan osallistujat olivat: tanssitaiteen opiskelija **Outi Markkula**, tuottaja **Helmi Saksala**, tanssija-tuottaja **Laura Norppa**, tanssinopettaja-kirjoittaja **Heini Tuoresmäki**, koreografi-tanssija **Virva Talonen**, toimittaja **Aarne Toivonen**, tanssitaiteilija **Eleni Pierides**, kriitikko **Maija-Liisa Westman**, koreografi **Jenni Kivelä**, tanssija-tutkija **Maija Ikonen** sekä toimittaja **Elina Manninen**. Osallistujia oli pääkaupunkiseudun lisäksi Kokkolasta, Tampereelta, Porvoosta ja Jyväskylästä.

9. KIRJOITUSTYÖPAJAN TYÖSKENTELYMUOTO

Työpaja koostui viidestä tapaamiskerrasta, kirjoitustehtävistä ja palautteenannosta. Työpajan osallistujat kokoontuivat Helsingissä Teatterikulman Komedia-salissa kerran kuussa syyskuusta joulukuuhun saakka lauantaisin kello 10-15. Jokaisella tapaamiskerralla kuultiin kahden tai kolmen asiantuntijan alustus aiheeseen, keskusteltiin sekä annettiin ja saatiin palautetta tehtävinä olleista teksteistä. Lisäksi työpajan viimeinen kokoava kerta pidettiin tammikuussa 2014.

Osallistujat työskentelivät kirjoittaja-taiteilija -työpareina, ja antoivat siten palautetta toisilleen teksteistään tapaamiskertojen välillä. Kaikki osallistujat saivat kaikkien toistenkin tekstit luettavaksi aina ennen seuraavaa tapaamiskertaa jaettuina yhteisen dropbox-tilin kautta. Työpajan vetäjä Raisa Rauhamaa antoi jokaiselle osallistujalle palautetta teksteistä yhteisesti jokaisella tapaamiskerralla, ja teksteistä myös keskusteltiin Rauhamaan johdolla ryhmässä yhdessä. Kirjoitustyöpajan loppua kohden edellisen kerran tekstejä käytiin lävitse myös hyväksi osoittautuneessa pienryhmämuodossa ennen koko ryhmälle avattua palautehetkeä.

10. KIRJOITUSTYÖPAJAN TAPAAMISKERTOJEN TEEMAT, VIERAILIJAT JA KIRJOITUSTEHTÄVÄNANNOT

Syyskuu (21.9.): Tanssikritiikki – keskusteltiin mitä kritiikki voi olla, miten teos kommunikoi, miten kriitikko voi huomioida taiteilijan tekemän työn, vaikei pitäisikään teoksesta. Voisimmeko kehittää uusia kritiikin tapoja? Alustajina olivat tanssikritiikko ja -kirjoittaja, Tanssin Tiedotuskeskuksen tiedottaja **Piia Ahonen** sekä tanssitaiteilija, kuraattori **Johanna Tuukkanen**. Lisäksi käytiin läpi kirjoitustyöpajan käytännön kulkua ja työpajaryhmä tutustutettiin toisiinsa. Kotitehtäväksi tuli mennä katsomaan vapaavalintainen tanssiteos ja kirjoittaa siitä merkkimäärään sidottu kritiikkiteksti.

Lokakuu (19.10.): Taiteilijapuheenvuorot – tanssitaiteeseen syvennyttiin kolmen eri taiteilijapuheenvuoron avulla. Kuulimme alustukset valosuunnittelija **Mia Kiviseltä**, äänisuunnittelija **Tuuli Kyttälältä** ja pukusuunnittelija **Karoliina Koiso-Kanttilalta**. Pohdimme, miten professiot nykyään määrittyvät. Miten valosta, äänestä ja puvuista voi kirjoittaa? Kuinka ottaa huomioon taideteoksen kollektiivin kaikkien osapuolten työ? Keskusteltiin edellisen kerran jälkeen tehdyistä kritiikkiteksteistä ja annettiin vertaispalautetta. Kotitehtäväksi tuli mennä katsomaan toinen tanssiesitys ja kirjoittaa teksti, joka avaa teoskokonaisuutta sen auditiivis-visuaalisen suunnittelun kautta.

Marraskuu (9.11.): Teoreettinen näkökulma – perehdyttiin tanssintutkimuksen näkökulmaan ja keskusteltiin siitä, mitä tietoa tutkimusteksteistä voi löytyä muiden tekstityyppien kirjoittajille avuksi omaan työhön. Alustajina olivat tanssintutkijat **Johanna Laakkonen** ja **Riikka Korppi-Tommola** Helsingin yliopistosta. Keskusteltiin viime kerran jälkeen kirjoitetuista teksteistä. Kotitehtäväksi tuli kirjoittaa jollekin olemassa olevalle, nähdylle tanssiteokselle käsiohjelma-tyyppinen esittelyteksti.

Joulukuu (14.12.): Yleisötyö ja tanssi, joka ei tapahdu näyttämöllä – pohdittiin, miten kirjoittaa myös niistä tanssitaiteen muodoista, jotka eivät näyntyä perinteisen esityksen muodossa, sillä taiteen kenttä on laajentunut moniin suuntiin ja sen toimintatavat ovat osittain muuttuneet. Kenelle tanssista kirjoitetaan ja miksi? Keskusteltiin nykytanssin yleisötyön ja sosiaalisen tanssin muodoista ja merkityksistä. Alustajina olivat Zodiak – Uuden tanssin keskuksen yleisötyövastaava **Katja Kirsi** ja tanssija-tutkija, yhteisötanssitaiteilija **Kirsi Heimonen**. Kotitehtäväksi tuli kirjoittaa vapaavalintainen ja –muotoinen teksti itse valitusta tanssikentän aiheesta.

Tammikuu (25.1.): Kokoava keskustelu – annettiin palautetta viimeisistä kirjoituksista ja koko työpajasta. Keskusteltiin myös kirjoitustyöpajan mahdollisesta jatkosta, jota kaikki osallistujat todella toivoivat. Lisäksi kirjoitustyöpajan vetäjä, toimittaja Raisa Rauhamaa antoi jokaiselle osallistujalle laajemman henkilökohtaisen palautteen työpajan aikana kirjoitetuista teksteistä. Tämä viimeinen kerta pidettiin illanvieron muodossa Juhlatila Stidilässä Helsingissä.

Suurin osa työpajassa syntyneistä teksteistä julkaistiin Liikekieli.comissa vuoden 2013 sekä alkuvuoden 2014 aikana.

11. KANSAINVÄLINEN SEMINAARIPÄIVÄ: TEXT AND DANCE – CASE STUDIES IN DANCE WRITING

Suomessa Writing Movement -hankkeen kansainvälinen osio oli marraskuussa Helsingissä toteutettu osallistujille maksuton englanninkielinen seminaaripäivä. Text and Dance – Case Studies in Dance Writing –otsikoitu seminaari pidettiin lauantaina 16.11. klo 10-15.30 Teatterikorkeakoulun auditoriossa.

Tahdoimme seminaarissa tuoda kolmen puheenvuoron ja tanssikentän eri työroolien kautta keskenään erilaisia näkökulmia tanssista kirjoittamiseen. Painotimme seminaarin suunnittelussa taiteilijan ja tekstin kohtaamista eri muodoissaan. Tavoitteemme oli myös esitellä suomalaisille aiheesta kiinnostuneille uudenlaisia, innovatiivisia tapoja nähdä tekstin ja tanssin yhdistämisen mahdollisuudet. Saimme seminaarin puhujiksi todella korkeatasoiset kansainväliset puhujat: virolaisen kriitikko ja teatterintutkija **Ott Karulinin**, ruotsalaisen koreografi **Moa Sahlinin** ja runoilija **Sara Hallströmin** sekä norjalaisen koreografin, **Alan Lucien Øyenin**. Seminaaripäivä toteutettiin yhteistyössä Suomen arvostelijoiden liitto SARV:in teatteri- ja tanssijaoksen isännöimän kansainvälisen Young Critics -kirjoitusseminaarin kanssa.

Seminaaripäivään osallistui 24 henkeä.

Suomen Writing Movement -hankkeen kansainvälinen osa eli tämä seminaaripäivä toteutettiin koko yhteispohjoismaisen ja -baltialaisen Writing Movement -hankkeen pääjärjestäjän, norjalaisen Danseinformasjonenin kautta tulleella, hankkeen kansainväliseen osioon osoitetulla Kedjan osahanketuella (seminaaripäivän kokonaiskustannukset olivat 3514 €).

12. SEMINAARIPÄIVÄN OHJELMA

Avajaissanat Veera Lamberg, päätoimittaja, Liikekieli.com

10.00-11.00 kriitikko Ott Karulin, Viro: KRIITIKKO OSANA TAITEELLISTA PROSESSIA

11.00-11.30 keskustelua Karulinin puheenvuorosta

11.30-11.45 tauko

11.45-12.45 koreografi Moa Sahlin, Ruotsi & runoilija Sara Hallström, Ruotsi: MITÄ VOI TAPAHTUA KOREOGRAFIAN JA RUNOUDEN VÄLISESSÄ VUOROVAIKUTUKSESSA

12.45-13.15 keskustelua Sahlinin ja Hallströmin puheenvuorosta

13.15-14.00 lounastauko (omakustanteinen)

14.00-15.00 koreografi Alan Lucien Øyen, Norja: KIRJOITTAJAN JA KOREOGRAFIN VÄLINEN YHTEISTYÖ

15.00-15.30 keskustelua Øyenin puheenvuorosta

Päätössanat Veera Lamberg, päätoimittaja, Liikekieli.com

13. SEMINAARIN KANSAINVÄLISET PUHUJAVIERAAT

Ott Karulin (s. 1980) on Estonian Theatre Agency:n johtaja, ja kirjoittanut teatteriarvosteluja viimeisen kymmenen vuoden ajan. Keväällä 2013 hän väitteli teatterintutkimuksen tohtoriksi Tarton yliopistosta otsikolla ”Rakvere Theatre in search of Full Games in 1985 to 2009”. Karulin on työskennellyt Virossa taiteellisissa prosesseissa koreografien ja teatteriohjaajien kanssa, ja siten venyttänyt kriitikon perinteisen työnkuvan rajoja.

Moa Sahlin (s. 1974) on ruotsalainen vuonna 2005 Labanista Lontoosta valmistunut koreografi ja tanssipedagogi. Hän työskentelee innovatiivisen, tanssitaiteilijoiden työn kehittämiseen keskittyvän Dansbyrån taiteellisena johtajana Göteborgissa. Hänen työskentelyssään keskiössä on feministinen nykytanssi ja -taide, etenkin taideteoria, yhteisöissä tapahtuva työ sekä postmodernit ideat.

Sara Hallström (s. 1979) on ruotsalainen runoilija ja pedagogi. Hän opiskelee myös esikoulunopettajaksi. Vuodesta 2004 lähtien hän on julkaissut viisi runoteosta, joista kaksi on toteutettu yhteistyössä muiden taiteilijoiden kanssa. Hän on lisäksi kirjoittanut yhden lastenkirjan. Hallströmin runot käsittelevät usein kehoa, ääntä, paikkaa, tunteita, tapoja ja valtaa.

Alan Lucien Øyen (s. 1978) on yksi Norjan kansainvälisestikin tunnetuimpia ja palkituimpia koreografeja. Vuodesta 2004 lähtien hän on tehnyt useita baletti- ja nykytanssiteoksia tanssiryhmille sekä Norjassa että ulkomailla. Hän on oman tanssiryhmänsä Winter Guestsin perustaja ja taiteellinen johtaja. Alan Lucien Øyen luo usein itse tekstiä tanssiteoksiinsa, ja lisäksi esiintyjinä hänen teoksissaan on monesti kirjoittajia, koreografeja ja teatteriohjaajia.

14. WRITING MOVEMENT -HANKKEEN TYÖNTEKIJÄT

Writing Movement -hankkeen koordinaattoreina Liikekieli.comissa työskentelivät Liikekieli.comin päätoimittaja **Veera Lamberg** sekä **Saara Moisio** ja **Jenni Sainio**. Veera Lamberg toimi hankkeessa koko hankkeen ajan. Moisio, joka on myös Tanssin Liikekieli ry:n rahastonhoitaja, toimi koordinaattorina hankkeen alussa. Koordinaattorina Moisio'n jälkeen maaliskuusta 2013 lähtien hankkeen loppuun saakka työskenteli Jenni Sainio. Lisäksi hankkeen kirjoitustyöpajan vetäjän Raisa Rauhamaan merkitys koko hankkeelle on ollut todella tärkeä. Hän toimi avuliaasti asiantuntijana tarvittaessa koko hankkeen ajan. Ottaen huomioon edellä mainittujen lisäksi myös paneelikeskustelujen sekä kirjoitustyöpajakertojen alustajat ja kansainvälisen seminaarityöpäivän puhujat, hanke työllisti kaiken kaikkiaan 22 henkeä.

15. HANKKEEN TIEDOTUS JA MEDIANÄKYVYYS

Hankkeesta ja sen eri osioiden tilaisuuksista tiedotettiin Liikekieli.comin oman sivuston ja Facebook -sivun lisäksi Tanssin Tiedotuskeskuksen kautta, kaikkien yhteistyöfestivaalien ohjelmalehtien ja verkkosivujen kautta, tanssin aluekeskusten kautta, Teatterikorkeakoulun ilmoitustauluilla, Teatterikorkeakoulun Kritiikin mestarikurssin opiskelijoiden sähköpostilistalla, Suomen arvostelijoiden liitto SARV:in jäsenten sähköpostilistalla, taiteilijajärjestöjen kautta, alueellisesti tanssikouluihin ja -oppilaitoksiin sekä kansainvälisesti www.writingmovement.com -sivustolla sekä kaikkien hankkeeseen osallistuneiden pohjoismaisten ja baltialaisten yhteistyöorganisaatioiden ja -tahojen kautta.

Writing Movement -hankkeesta kirjoitettiin kokonainen artikkeli Kokkolassa pidetyn paneelikeskustelun jälkeen Keskipohjanmaa -lehteen (Tiina Ruotsala, 16.2.2013). Hanke sai myös positiivisen maininnan Kuopio Tanssii ja Soi -festivaalia käsitelleen artikkelin yhteydessä Suomen Tanssitaiteilijain Liiton Liitos-lehdessä (Virve Varjos, 3/2013).

16. HANKKEEN TALOUS

Writing Movement -hanketta Suomessa tukivat EU:n kulttuuriohjelma, Kulturkontakt Nord, Suomen Kulttuurirahaston päärahasto ja Taiteen Edistämiskeskus /Tanssitaidetoimikunta. Hankkeelle myönnettiin Suomen Kulttuurirahastosta 22.000 € suuruinen avustus ja Taiteen Edistämiskeskuksesta 10.000 €. Lisäksi Kedja -hankkeen kansainväliseen tarkoitukseen suunnattua osahankeavustusta Writing Movement -hankkeen kansainväliseen osioon Suomessa käytettiin 3514 €.

Writing Movement -hanke lisäsi myös Liikekieli.comin yleisiä ylläpito- ja hallintokuluja, etenkin kirjanpitokuluja.

Erillisenä liitteenä on toteutunut hankebudjetti.

17. HANKKEEN DOKUMENTOINTI

Kaikki paneelikeskustelut ja kansainvälinen seminaarityöpäivä sekä kirjoitustyöpajan tapaamiskertoja dokumentoitiin digikuvaamalla. Kuvia käytettiin Liikekieli.comissa sekä www.writingmovement.com -sivustolla julkaistujen hankkeeseen liittyvien artikkelien yhteydessä.

Hankekoordinaattori Jenni Sainio (paitsi poikkeuksena ensimmäisen paneelikeskustelun osalta Saara Moisio) kirjoitti jokaisesta paneelikeskustelusta sekä jokaisesta kirjoitustyöpajakerrasta suomenkielisen koosteartikkelin Liikekieli.comiin sekä englanninkielisen koosteen www.writingmovement.com -sivustolle. Hän kirjoitti artikkelin ko. sivustoille myös kansainvälisestä seminaaripäivästä.

Lisäksi keräsimme osallistujalistan kaikista hankkeen kolmen osion keskusteluista, kirjoitustyöpajakerroista ja seminaaripäivästä.

Tampereen keskustelu Hällä -näyttämön pienessä salissa 16.4.2013.

18. OSALLISTUJAPALAUTE

Keräsimme hankkeesta palautetta kirjoitustyöpajan osallistujilta kirjallisella palautekyselyllä.

Tässä kooste palautteista:

- työpaja olisi voinut olla pidempi
- pienryhmätyöskentely oli toimiva muoto
- monipuolinen sisältö kokonaisuudessaan, erittäin kiinnostavat puhujat
- kuukauden välein tapaaminen on toimiva työpajamalli
- tiivis sisältö aiheutti välillä kiireen tuntua
- vielä lisää keskustelua aiheesta ”miten kirjoittaa tanssista”, toivottiin
- tiedotus, käytännön järjestelyt ja tilat saivat kiitosta
- työpajalta sai omille teksteilleen avointa palautetta, rakentavaa kritiikkiä sekä kiinnostavaa keskustelua ja uusia näkökulmia aiheeseen
- tanssikritiikin kirjoittaminen herättää edelleen voimakkaita ajatuksia ja mielipiteitä, jopa niin että sitä kirjoitustyöpajan ensimmäisen kerran teemana kyseenalaistettiin
- hienoa oli tunnistaa lupa kirjoittaa mielipiteitään auki, johon kannustettiin
- havahdutti pohtimaan asiatekstin, narratiivin ja omakohtaisen äänen suhdetta tekstissä
- hajontaa oli siinä, mikä työpajakerroista koettiin mielekkäimmäksi
- parin ja koko kurssin palautteenanto koettiin merkittäväksi, ja myös pohdittiin sitä miten palaute kannattaa antaa

19. HANKKEEN EVALUOINTI

Hanke toteutui kokonaisuudessaan suunnitelmien mukaan ja suunnitellulla laajuudella. Hanke myös toteutettiin suunnitellussa aikataulussa.

Paneelikeskustelutilaisuuksissa halusimme nostaa esille paikallista keskustelua kirjoittajien ja taiteilijoiden välillä. Huomasimme kuitenkin, ettemme odottamassamme määrin saaneet vastakaikua alueilta siihen, millaisia aiheita he toivoisivat keskusteluissa käsiteltävän. Joko tämä kertoo siitä, että maakunnissa pikemminkin toivottiin hyvin valmis sisällöllinen paketti tuotavaksi Liikekieli.comin toimesta, tai siitä että tanssikentän puhuttelevimmat sisällöt, aiheet ja päivänpolttavat seikat ovat samansuuntaisia kautta maan.

Haaste oli myös saada laajempaa yleisöä keskusteluille. Huomasimme, että jos alue, johon keskustelutilaisuuden järjestimme, koki asian omakseen, yleisöä löytyi. Ratkaisu tähän oli muutamaankin otteeseen aktiivisen tanssinopettajan tuomat tanssin opiskelijat kyseessä olevalla paikkakunnalla. Kontaktoimme paikallislehtien lisäksi paikallisia tanssikouluja ja -oppilaitoksia Helsingistä käsin turvataksemme sen, että keskustelut toteutuessaan keräisivät kuulijoiksi alueen tanssin parissa toimivia. Maakunnissa saimme kuulla viestiä, että muutenkin tanssikentällä kyllä koetaan tarvetta keskustelulle, mutta toistuvasti on vaikeaa saada ihmisiä paikalle kun jotain järjestetään. Teimme Helsingistä käsin kaikkemme, yhdessä aluekeskusten tiedotuksen kanssa, että ihmiset löytäisivät keskustelut. Jokaisella keskustelun paikkakunnalla vastaanottava taho oli todella kiitollinen, että järjestimme heille keskustelutilaisuuden.

Kirjoitustyöpajan osalta puolestaan olimme iloisia, että työpajassa syntyi korkeatasoisia uusia tanssitekstejä Liikekieli.comin sivustolle eri näkökulmista – esimerkiksi tekstejä, joissa tanssitaidetta avataan teoksen valon, äänen ja pukusuunnittelun viestien kautta. Keskustelu työpajassa oli korkeatasoista ja osallistuminen erittäin aktiivista. Huomionarvoisinta ja positiivista on, että kaikki työpajaan osallistuneet taiteilijat ja kirjoittajat sekä työpajan vetäjä Raisa Rauhamaa halusivat jatkaa yhteistä työskentelyä jossakin muodossa, koska he kokivat työpajan niin

onnistuneeksi konseptiksi. Liikekieli.com selvittää parhaillaan työpajan itsenäistä jatkomahdollisuutta ja sen käytännön muotoa.

Kansainvälinen seminaaripäivä osallistui jopa yli odotustemmekin siinä mielessä, että saimme todella korkeatasoiset puhujavieraat, joista kukin edusti tavoitteidemme mukaisesti täysin omanlaistaan, innovatiivista näkökulmaa tanssin ja kirjoittamisen suhteeseen omassa konkreettisessa työssään. Koimme kuitenkin jossain määrin, että osa puheenvuoroista jäi tarkoista sisältöpyynnöistämme huolimatta hieman liian henkilökohtaisiksi – osa puhuneista taiteilijoista ei vetänyt laajempia johtopäätöksiä oman työnsä perusteella siitä, missä suhteessa oman työn löydökset ovat suhteessa muuhun ympäröivään tanssitaiteeseen, tanssiteksteihin ja yhteiskuntaan.

Koemme onnistuneemme hyvin seminaaripäivän suunnittelussa. Teimme puhujille tarkat vaatimukset puheenvuorojen sisältöjen jäsentämiseksi, pyysimme heiltä etukäteen abstraktit puheistaan, CV:t sekä henkilöesittelyt. Seminaaripäivän aihe, uusien työskentelymuotojen esittely tanssin ja tekstin rajapinnalla, oli haastava jo itsessään. Tiedotus onnistui ja olemme erittäin iloisia, että päivä keräsi reilusti yli 20 kuulijaa ja osallistujaa.

Kaiken kaikkiaan erityisen hyvin koemme onnistuneemme taiteilijoiden ja kirjoittajien välisen dialogin lisäämisessä, Writing Movement -hankkeen tiedottamisessa, hankkeen jalkauttamisessa ja sitä kautta keskustelun herättämisessä nykytanssin ja siitä kirjoittamisen suhteesta tanssikentällä maanlaajuisesti. Koemme myös hankkeen sytyttäneen kirjoitustyöpajan osallistujissa lähtemättömän innostuksen syventyä tanssista kirjoittamiseen, omien tekstien hiomiseen ja uskallukseen julkaista omia tekstejä. Myös se, että Liikekieli.comilla on nyt uusi kansainvälinen verkosto alan toimijoita Pohjoismaissa ja Baltiassa, on Writing Movement -hankkeen ansiota.

20. LOPPUPÄÄTELMÄT

Writing Movement on ollut niin Suomen nykytanssikentälle kuin Liikekieli.comillekin todella merkittävä hanke. Olemme kiitollisia saamistamme avustuksista, joiden tuella hanke pystyttiin toteuttamaan täysimittaisena. Hankekoordinaattoreille työ tarjosi ammatillisesti erittäin laaja-alaisen, kiehtovan, alan tuntemusta laajalti kehittäneen sekä kentän verkostoitumista edistäneen vuoden.

Saadut runsaat ja positiiviset kokemukset Writing Movement -hankkeesta huomioidaan Liikekieli.comin toiminnassa jatkossa verkkolehden uusien sisältömuotojen kehittämisessä, kirjoittajapiirin jatkamisessa saman kirjoitustyöpajaryhmän kesken, yhteistyömallien kehittämisessä verkkolehdessä ajatellen tulevia yhteistyökumppaneita sekä kasvaneen pohjoismaisen ja baltialaisen tanssin ammattilaiskentän verkoston vuorovaikutteisena hyödyntämisenä.

Liikekieli.com

Taiteen edistämiskeskus
Centret för konstfrämjande
Arts Promotion Centre Finland

